

Aleg. 37.

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Szydłowce
o uwolnienie od dotychczasowych prestacyj na utrzymanie
nauczyciela.

Wysoki Sejmie!

Gmina Szydłowce (w pow. Husiatyńskim) wniosła w grudniu 1887 do Wysokiego Sejmu petycyę o uwolnienie od dotychczasowych prestacyj na utrzymanie nauczyciela, a ustanowienie natomiast prestacyi oznaczonej ustawą krajową. Uchwałą z dnia 10. września 1888 przekazał Wysoki Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na następnej sesyi sejmowej.

Według aktów dochodzenia udzielonych Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 12. sierpnia b. r. l. 12177 stan rzeczy przedstawia się jak następuje :

Orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 9. kwietnia 1875 l. 5958 nałożono na gminę Szydłowce na mocy dawnego dobrowolnego jej zobowiązania się prestacyę na utrzymanie nauczyciela tamtejszej szkoły etatowej w kwocie 169 zł. 50 ct. gotówką i 25 korcy żyta wartości 87 zł. 50 ct. rocznie, co czyni razem kwotę 257 zł. w. a.

Stosunki majątkowe gminy Szydłowce nie są weale pomyślne. Gmina nie posiada własnego majątku i wszystkie swe wydatki pokrywać musi dodatkami do podatków. Budżet jej na r. 1888 wykazuje:

wydatki w kwocie	252 zł. 64 ct.
dochody „	63 „ — „
niedobór „	189 zł. 64 ct.

który pokrytym być musiał 47% dodatkami do podatków.

Ponoszenie tych ciężarów tem uciążliwszem jest dla gminy, że skutkiem szczególnych okoliczności wszystkie grunta rustykalne Szydłowiec położone są za rzeką Zbruczem na terytorjum rosyjskiem, skutkiem czego gospodarstwo jest nadzwyczaj utrudnionem i nie przynosi takich dochodów jak w warunkach normalnych.

Względy te przemawiają za przyznaniem gminie Szydłowce pewnej ulgi w prestacyi na płacę nauczyciela, która w stosunku do sumy opłacanych przez nią podatków bezpośrednich rzeczywiście zanadto ją obciąża. Według znajdującego się w aktach wykazu c. k. urzędu podatkowego w Husiatynie, suma podatków bezpośrednich przypisanych w tej gminie na rok 1888 wynosiła 501 zł. 47 ct., a przeto prestacya na płacę nauczyciela przedstawia przeszło 50% sumy podatkowej.

Jednakże żądanie petycyi idzie zdaniem Wydziału krajowego bezwarunkowo za daleko. Gmina domaga się zupełnego uwolnienia od zobowiązania płacenia dotychczasowej prestacyi

i żąda, aby wymierzono jej taką tylko prestacyę, jaka z ustawy na nią wypada. W ten sposób zamiast dotychczasowych 257 zł. płaciłaby tylko około 50 zł. rocznie.

Pominąwszy jnż, że w ten sposób spadłby na fundusz szkolny okręgowy, a właściwie krajowy znaczny ciężar, to Wydział krajowy w zasadzie oświadczyć się musi przeciw uchylaniu istniejących dobrowolnych zobowiązań, jakie gminy na rzecz szkół przyjęły, a to choćby już dla tego, że bardzo często w zamian za podobne zobowiązanie otrzymywały gminy szkołę wcześniej albo też z lepszym uposażeniem niż inne, a dziś po latach wielu trudno albo nawet niepodobna ocenić korzyści, jakie skutkiem takich zobowiązań na gminy spłynęły. Nie można także spuszczać z oka efektu demoralizacyjnego, jaki wywrzećby mogło podobne kasowanie aktów fundacyjnych, które zeznawane są na wieczne czasy i szanowane być powinny. Nie mogąc przeto zgodzić się w zupełności na żądanie gminy, ale z drugiej strony, uważając za rzecz słuszną, ulżyć jej w dotychczasowych ciężarach, wnosi Wydział krajowy zgodnie z opinią e. k. Rady szkolnej krajowej.

Wysoki Sejm raczy nchwalić:

Gminie Szydłowce zniża się, począwszy od dnia 1. stycznia 1890 roku, prestacyę na utrzymanie nauczyciela dotychczas ponoszoną, na 200 zł. rocznie.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów, dnia 24. września 1889.

Marszałek krajowy:

Tarnowski w. r.

Sprawozdawca:

Oktaw Pietruski w. r.

Członek Wydziału kraj.